

อาชญากรกับพนักงานคุมประพฤติ

นิยม ติวตานนท์

ใครอยากเป็นโจรบ้าง

ใครอยากกระทำผิดกฎหมายบ้าง

ใครอยากติดคุกบ้าง

ใครอยากได้ใบแดงแจ้งโทษว่าเคยติดคุกมาบ้างแล้ว

ผมเชื่อว่าทุกคนต้องตอบว่าไม่

แต่ถ้าท่านกระทำผิดกฎหมายโดยบังเอิญ เช่น ขับรถไปชนคนตาย แม่บางคนทนดูลูกหิวโหยไม่ได้เลยไปหาอาหารมากินโดยการลักขโมยเขา ภรรยาที่ถูกสามีเมงดาบังคับให้หาเงินมาเลี้ยง พอหาเงินมาได้ก็ต้องไปซื้อเฮโรอีน 2-3 หลอดติดตัวมาให้สามี มิฉะนั้นจะถูกซ้อม พอดีตำรวจจับภรรยาคนนั้นได้พร้อมเฮโรอีน

จำเลยที่ถูกฟ้องต่อศาลตามกรณีข้างต้นนี้จะขอร้องให้ศาลรอกการลงโทษไว้ก่อน แต่ศาลท่านไม่ทราบถึงความจำเป็นและไม่ถึงเหตุบังเอิญที่จำเลยกระทำผิดความผิดดังกล่าว เพราะในสำนวนที่ตำรวจสอบสวนมานั้นไม่มีเนืงจากเขาไม่มีหน้าที่ตามกฎหมาย เขามีหน้าที่สอบสวนว่าจำเลยกระทำผิดจริงหรือไม่เท่านั้น

ศาลท่านก็นั่งพิจารณาคดีที่บัลลังก์ท่านนั้นท่านไม่มีเวลาและหน้าที่ออกไปสืบเสาะนอกศาล เพื่อนำมาประกอบการวินิจฉัยคดีของท่าน ถ้าให้ท่านออกไปสืบเสาะเองละก็คดีค้างพิจารณาศาลคงบานตะไทไปเลย ขนาดท่านนั่งพิจารณาคดีอยู่ทั้งวัน วันละหลายคดีจำนวนคดีค้างศาลยังมากมายอยู่ เพราะประชากรเพิ่มขึ้น จำนวนคดีมากขึ้น ข้าราชการกันอย่างเหน็ดเหนื่อยอย่างนี้แล้วก็ยังไม่หมดสิ้นสักที บางศาลอย่างศาลแพ่งอุตสาหกรรมเปิดชำระคดีในวันเสาร์ซึ่งเป็นวันหยุดราชการก็ยังไม่สามารถชำระสะสางคดีให้หมดสิ้นไปได้

แล้วศาลจะทราบได้อย่างไรว่าจำเลยดังกล่าวข้างต้นกระทำผิดกฎหมายด้วยเหตุบังเอิญหรือความจำเป็น เพื่อนำมาประกอบการพิจารณารอกการลงอาญาให้จำเลย

ศาลท่านสั่งให้พนักงานคุมประพฤติออกไปสืบเสาะครับ

ต้องทำการสืบเสาะให้ได้เรื่องและรายงานต่อศาลอย่างรวดเร็วเสียด้วย อย่างช้าภายใน 15 วันเท่านั้น

พนักงานคุมประพฤติจะทำงานอย่างเช้าชามเย็นชามไม่ได้ จะทิ้งงานไว้ก่อนไม่ได้

ต้องทำงานทั้งในเวลาและนอกเวลาราชการ วันเสาร์ วันอาทิตย์หรือวันหยุดราชการก็ต้องทำ เพื่อให้ทันเวลาที่ศาลท่านสั่ง

การสืบเสาะก็มีไชนั่งเขียนอยู่ที่โต๊ะทำงานต้องออกไปสืบเสาะจนถึงที่อยู่ของจำเลยและสถานที่ที่จำเลยทำงานหรือประกอบอาชีพ

ทำการสอบถามบุคคลที่รู้จักจำเลยหรือบุคคลที่สามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับความประพฤติและความเป็นอยู่ของจำเลย

บางคนก็ให้ความร่วมมือ บางคนก็เฉย บางคนก็โกหก พนักงานคุมประพฤติต้องขอร้องและต้องใช้จิตวิทยาเพื่อให้เขาร่วมมือในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับจำเลย และต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องแท้จริงด้วย เมื่อได้ข้อมูลแล้วก็ทำรายงานต่อศาล

ในกรณีที่ได้ข้อมูลว่าจำเลยกระทำผิดด้วยความจำเป็นหรือด้วยเหตุบังเอิญดังกล่าวข้างต้น ศาลก็จะใช้ข้อมูลนี้ประกอบการพิจารณารอการลงโทษให้แก่จำเลย

ถ้าข้อมูลระบุว่าจำเลยกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก หรือความประพฤติของจำเลยส่อไปในทางก่ออาชญากรรมซึ่งเป็นภัยต่อสังคม ดังนี้ศาลจะไม่รอการลงโทษให้

ยังครับพนักงานคุมประพฤตินี้ยังไม่หมดหน้าที่ แม้ศาลจะพิพากษาให้รอการลงโทษจำเลยไว้ กรณีที่ศาลพิพากษาให้รอการลงโทษไว้วันนั้น ถ้าปล่อยตัวจำเลยไปโดยไม่มีสิ่งใดผูกพันแล้ว จำเลยอาจจะไปกระทำความผิดอีก หรืออาจหลงระเหิงได้ใจไม่ต้องติดคุกอย่างนี้เป็นภัยต่อสังคม ทำอย่างไรจึงจะควบคุมไม่ให้จำเลยกลับไปกระทำความผิดอีก

ศาลท่านใช้วิธีการคุมประพฤติดำเลย

โดยสั่งให้จำเลยไปรายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติเดือนละครั้ง หรือสองเดือนครั้ง เป็นเวลา 1 ปี 2ปี หรืออย่างมาก 5ปี ตามที่ศาลกำหนด

เมื่อจำเลยมารายงานตัว พนักงานคุมประพฤติจะสอบถามถึงความประพฤติและความเป็นอยู่ของจำเลย ถ้าสอบถามแล้วเกิดสงสัยว่าจำเลยจะไม่ประพฤติดีประพฤติชอบ พนักงานคุมประพฤติก็จะออกไปสืบเสาะเพื่อให้แน่ใจว่า ในกรณีที่จำเลยถูกฟ้องคดีอาชญากรรม พนักงานคุมประพฤติจะตรวจปัสสาวะของจำเลยทุกครั้งที่มารายงานตัว ในกรณีที่ศาลรอการลงโทษและสั่งคุมประพฤดิไว้นี้ ถ้าจำเลยประพฤติ

ตัวไม่เรียบบร้อยมีพฤติการณ์ที่น่าจะเป็นภัยต่อสังคม พนักงานคุมประพฤติก็จะรายงานต่อศาล แล้วศาลก็จะเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดในคำพิพากษาใหม่ โดยเอาตัวจำเลยเข้าคุกไปเลย

แต่ถ้าจำเลยประพฤติตัวเรียบบร้อย ตลอดมาจนเป็นที่น่าวางใจได้ว่าจะไม่กระทำความผิดอีก พนักงานคุมประพฤติก็จะรายงานให้ศาลทราบ

ศาลท่านก็สั่งงดคุมประพฤติจำเลยคนนั้นก่อนครบกำหนดเวลาที่สั่งรอการลงโทษได้ เช่น ศาลสั่งรอการลงโทษและคุมประพฤติจำเลยมีกำหนด 3 ปี พอล่วงไปได้ 2 ปี พนักงานคุมประพฤติรายงานว่าจำเลยประพฤติเรียบบร้อย ดังนั้นศาลก็จะสั่งงดคุมประพฤติจำเลย และถือว่าจำเลยคนนั้นไม่เคยต้องโทษมาก่อน

เป็นอันว่าจำเลยคนนั้นไม่มีใบแดงแจ้งโทษ หมายความว่าไม่ใช่คนขี้คุก ไม่ใช่อาชญากร อย่างไรก็ตาม สังคมยังไม่ยอมรับจำเลยที่กลับตนเป็นคนดีดังกล่าว ยังเข้าใจว่าเป็นคนขี้คุกขี้ตารางอยู่ เวลาบุคคลเหล่านี้ไปของานทำ ถ้านายจ้างทราบว่าจะเคยถูกฟ้องเป็นจำเลยต่อศาล แม้จะทราบว่าถูกคุมประพฤติและประพฤติตัวเรียบบร้อยดี จนกระทั่งศาลสั่งเลิกคุมประพฤติแล้วก็ตาม ก็ยังไม่ยอมรับ

จึงใคร่ขอรับรองต่อสังคม วอนขอต่อนายจ้างและทุกคน ได้โปรดยอมรับคนเหล่านี้เถิด จะให้กราบขอรับรองก็เอาละ ยอมรับเขาเสียที่เกิดครับ เขาจะได้ไม่น้อยใจ จะได้ไม่ต้องกลับไปก่ออาชญากรรมอีก โดยเฉพาะจำเลยที่อยู่ในระหว่างคุมประพฤตินั้น ถ้านายจ้างยอมรับไว้ทำงาน เท่ากับว่าท่านได้ช่วยคุมประพฤติของลูกจ้างของท่านด้วย คือพนักงานคุมประพฤติซึ่งคอยดูแลความประพฤติของจำเลยอยู่ตลอดเวลา

เขามีประวัติรายงานความประพฤติและที่อยู่อันแน่นอนของบุคคลเหล่านั้นไว้พร้อม ทำให้นายจ้างมั่นใจในความประพฤติของเขาเหล่านั้นมากขึ้น มีปัญหาอะไรสามารถสอบถามจากพนักงานคุมประพฤติได้ หรือจะ让他ทำสัญญาค้ำประกันให้ด้วยก็ยังได้ถ้าวงเงินไม่มากนัก ดีกว่าท่านรับคนอื่นไว้โดยไม่ทราบห้วนอนปลายเท้า

งานคุมประพฤติเป็นงานประเภท นามธรรม ไม่มีสิ่งรูปธรรมแสดงโชว์ออกมาให้เห็นชัดเหมือนสินค้าราชทัณฑ์ แต่งานคุมประพฤติก็บังเกิดผลดีเกินคาด